

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗВОРОТНОЇ ЛОГІСТИКИ

Гончарук А.М., Гончарук О.В.

Хмельницький національний університет, м. Хмельницький

Політика глобалізації все більше стимулює виробничі компанії виробляти екологічно чисті продукти, що пропонують стійку конкурентну перевагу. Водночас в умовах зростання обмеженості ресурсів все більшої уваги необхідно приділяти побудові ефективних моделей управління матеріальними потоками за напрямом руху від споживачів до виробників, що зумовлює доцільність досліджень у цьому напрямку. Зворотна логістика розглядається як найважливіша частина управління ланцюгами поставок у розвинених країнах; на жаль, її впровадження в країнах, що розвиваються, знаходиться на початкових етапах через певні бар'єри. Зі швидким збільшенням чисельності населення по всьому світу та бурхливим розвитком технологій зросло виробництво та споживання продукції, що має короткий життєвий цикл. Масове виробництво сприяло зростанню споживання сировини, що призвело до збільшення та заповнення сміттєзвалищ. Політика глобалізації стимулювала виробничі компанії виробляти екологічно чисту продукцію, застосовуючи реінжиніринг та інноваційні технології.

Зворотна логістика – це будь-яка діяльність, яка прямо чи опосередковано пов'язана з відновленням, поверненням чи утилізацією вживаної продукції. За даними Виконавчої ради Американської реверсивної логістики [1], зворотна логістика – це процес планування, впровадження та контролю, економічно-вигідного потоку сировини, виробничих запасів, готової продукції та відповідної інформації від споживача до точки походження для відновлення вартості або належної утилізації.

Проблеми зворотної логістики набувають все більшого значення і потребують вирішення, вони можуть бути пов'язані з різними факторами, такими як відкликання продукції, переробка, гарантійне повернення, закінчення терміну експлуатації тощо. Зворотна логістика – це процес управління регресивним потоком та переробкою вживаної продукції від споживача до постачальника з метою створення додаткової вартості, мінімізації витрат та захисту навколишнього середовища [2]. Виснаження ресурсів збільшує витрати на звалища, що також підтверджує важливість політики зворотної логістики для виробників та інших зацікавлених сторін.

Адаптація методів зворотної логістики може допомогти виробникам мінімізувати забруднення довкілля за рахунок зменшення навантаження продукцією у якої закінчився термін експлуатації Проте реалізація зворотної логістики в країнах, що розвиваються є вкрай складною, особливо в Україні, через існування ряду перепон, які необхідно докладніше розглянути у подальших дослідженнях.

Література:

1. Rogers, D.T.-L.; Tibben-Lembke, R. RS Going Backwards: Reverse Logistics Trends and Practices. Reverse Logistics Executive Council; University of Nevada, Reno, Center for Logistics Management: Reno, Nevada, 1998.
2. Govindan, K.; Soleimani, H. A review of reverse logistics and closed-loop supply chains: A Journal of Cleaner Production focus. J. Clean. Prod. 2017,142, 371-384. [CrossRef]